

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v B., proti žalovaným 1/ **S.**, 2/ **S.**, 3/ **S.**, o **obnovu konania**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 8 C 520/1997, na dovolania žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. decembra 1999 sp. zn. 4 Co 545/1999, uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 24. januára 2007 sp. zn. 3 Co 272/2006, uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. augusta 2008 sp. zn. 8 Co 13/2008, takto

r o z h o d o l :

1. Dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 24. januára 2007 sp. zn. 3 Co 272/2006 a uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. augusta 2008 sp. zn. 8 Co 13/2008 **o d m i e t a .**
2. Konanie o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. decembra 1999 sp. zn. 4 Co 545/1999 **z a s t a v u j e .**

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou z 25. apríla 1997 domáhal obnovy konania vo veci Okresného súdu Bardejov sp. zn. 8 C 145/1995.

Okresný súd Bardejov uznesením zo 4. augusta 1999 č.k. 8 C 520/1997-36 návrh na obnovu konania zamietol ako neopodstatnený, lebo dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané dôvody pre povolenie obnovy konania tak ako sú uvedené v § 228 O.s.p. Žalovaným nepriznal náhradu trov konania.

Uvedené uznesenie napadol žalobca odvolaním. Krajský súd v Prešove uznesením z 30. decembra 1999 sp. zn. 4 Co 545/1999 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil; žalovaným nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním. Namietal, že odvolací súd rozhodol bez toho, aby ho „pozval“ na pojednávanie a vypočul dôvody podania návrhu na obnovu konania, čím mu „vlastne bránil v konaní pred ním, čo je v rozpore s ústavou SR i Dohovorom“.

Uznesením zo 17. mája 2006 č.k. 8 C 520/1997-99 Okresný súd Bardejov nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov s odôvodnením, že jeho majetkové pomery neodôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením z 24. januára 2007 sp. zn. 3 Co 272/2006 napadnuté rozhodnutie potvrdil s poukazom na jeho vecnú správnosť. Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním. Mal za to, že jeho sociálna situácia a finančné pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a nepriznaním oslobodenia sa mu znemožňuje reálny prístup k súdu.

Na opakovanú žiadosť žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie urobenú písomným podaním z 30. júla 2007, Okresný súd Bardejov uznesením z 21. novembra 2007 č.k. 8 C 520/1997-137 rozhodol, že žalobcovi nepriznáva oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovuje mu zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením z 20. augusta 2008 sp. zn. 8 Co 13/2008 napadnuté rozhodnutie potvrdil, lebo odvolacie námietky považoval za nedôvodné. Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa jeho názoru nezákonné, nespravodlivé, nepravdivé a trval na tom, že v jeho prípade boli splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov a tým aj predpoklady pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Žalovaní sa k dovolaniam žalobcu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal včas účastník konania, skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby bolo možné preskúmať napadnuté rozhodnutia z hľadiska ich vecnej správnosti.

1. Z dôvodov, ktoré so zreteľom na okolnosti danej veci vyplývajú z potreby vyriešiť najprv otázku splnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (povinného zastúpenia dovolateľa bez právnického vzdelania v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p.), posudzoval dovolací súd najskôr to, či sú procesne prípustné dovolania žalobcu smerujúce proti uzneseniam Krajského súdu v Prešove z 24. januára 2007 sp. zn. 3 Co 272/2006 a z 20. augusta 2008 sp. zn. 8 Co 13/2008.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Keďže v prípade dovolateľom napadnutých uznesení ide o také uznesenia odvolacieho súdu, ktoré nevykazujú znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť dovolaní žalobcu vyvodiť z týchto ustanovení.

So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku a uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred

súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady konania uvedené v tomto zákonom ustanovení neboli dovolacím súdom zistené.

Pokiaľ žalobca v dovolaní tvrdil, že odvolací súd pri rozhodovaní dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že u neho nie sú splnené podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a z toho dôvodu ani pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, tieto tvrdenia nenapĺňajú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. Pod odňatím možnosti pred súdom konať sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhajenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmatečnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutých rozhodnutí, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Keďže procesná prípustnosť oboch dovolaní žalobcu smerujúcich proti uzneseniam odvolacieho súdu, ktorými boli potvrdené uznesenia súdu prvého stupňa o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a o neustanovení žalobcovi zástupcu pre dovolacie

konanie z radov advokátov, nevyplýva ani z § 239 ani z § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol tieto jeho dovolania ako smerujúce proti rozhodnutiam, proti ktorým dovolanie nie je prípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

2. Pokiaľ ide o dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. decembra 1999 sp. zn. 4 Co 545/1999, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Bardejov zo 4. augusta 1999 č.k. 8 C 520/1997-36, dovolací súd poukazuje na to, že v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa.

Zo spisu vyplýva, že žalobca bol niekoľkokrát súdom prvého stupňa poučený o tom, že dovolateľ bez právnického vzdelania musí byť zastúpený advokátom. Žalobca nepreukázal, že má právnické vzdelanie a bol oboznámený s rozhodnutiami súdov oboch nižších stupňov o tom, že sa mu neustanovuje zástupca z radov advokátov. Napriek tomu však do spisu nezaložil advokátovi udelenú plnú moc na jeho zastupovanie v dovolacom konaní. V dôsledku toho zostal nedostatok uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o tomto dovolaní žalobcu zastavil (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.), pričom sa nemohol zaoberať jeho procesnou prípustnosťou ani dôvodnosťou.

Žalobca z procesného hľadiska zaviniť, že sa jeho dovolania museli odmietnuť (resp. že sa konanie o jeho dovolaní muselo zastaviť), a preto mu vznikla povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. júna 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková